

Arkivsaknr: 2024/9458-1
Sakshandsamar: Eirik Bouwer Utne
Avdeling: Kultur

SAKSFRAMLEGG

Høyring - Retningslinjer for tilskot til kultur og idrett i Alver kommune

Utvalssak	Utval	Møtedato
	Ungdomsråd	
	Utval for næring, kultur og idrett	

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:

Utval for næring, kultur og idrett legg ut nye retningslinjer for tilskot til kultur og idrett i Alver kommune på høyring. Høyringsperiode er 05.09–29.09.24

Politisk handsaming

Saka skal til uttale i ungdomsrådet

Saka skal avgjerast i utval for næring, kultur og idrett.

Saka gjeld

Saka omhandlar vidareutvikling av tilskotsordningane for kultur og idrett i tråd med vedtekne målsetjingar i *Kultur som drivkraft*, kommunedelplan for kultur, idrett og friluftsliv 2023–2035. Ei slik justering er i handlingsprogrammet planlagt til 2024–25 med verknad frå søknadsfristen 15.11.2025.

I juni 2024 vedtok utval for næring, kultur og idrett i PS-30/2024 merknad om å få justert retningslinene, med formål om å vere klare innan søknadsfrist 15.11.2024.

Utval for næring, kultur og idrett vert i denne saka invitert til å legge ut reviderte retningslinjer på høyring. Høyringsperioden er planlagt frå 05.09–29.09.2024.

Ungdomsrådet er invitert til å gi uttale, då dei handsamar ei eiga tilskotsordning.

Ny handsaming i utvalet er planlagt til 15.10 og kommunestyret 31.10.2024. Søknadsfristen må justerast til 30.11 for 2024 for å gi søkjarar tid til å orientere seg i nye retningsliner, men vil falle tilbake til 15. november frå 2025.

Saka omhandlar ikkje økonomi.

Saksopplysningar

Sakshistorikk og forankring

Retningsliner for tilskot til kultur og idrett vart vedtatt i desember 2019, KO-050/19. I forarbeidet til kommunesamanslåinga var det ønskje frå både fagsida og kultur- og idrettslivet om å endre søknadsfristen frå mars/april (som i dei gamle kommunane) og over til hausten. Dette var sett i verk etter revidering av retningslinene i september 2021, KO-098/21, med nye fristar i november (tildeling februar) og april (tildeling juni).

Kultur som drivkraft, kommunedelplan for kultur, idrett og friluftsliv 2023- 2035, legg fram at vi skal vidareutvikle retningslinene for tilskot til det breie kulturfeltet. I tillegg omtalar planen ei rekke målsetjingar (til dømes barn og unge), der gode tilskotsordningar vil vere sentrale kulturpolitiske verkemidlar.

Målsetjingar og føresetnader frå planen

Profesjonell kultur, toppidrett og kulturnæring:

I Alver skal me ha sterke og føreseielege tilskot, som støttar oppunder profesjonell kunst- og kulturverksemd og innhaldsproduksjon, med basis i prinsipp om armlengdes avstand og ei positiv tilrettelegging for eit mangfald av kulturverksemd, kunst og frie ytringar.

Frivillig amatørkultur og idrett:

I Alver skal me ha sterke og føreseielege tilskotsordningar, som støttar oppunder frivillig kulturaktivitet og innhaldsproduksjon.

Kulturarv:

Kommunen si rolle skal vere og bidra med råd og rettleiing, tilskot til restaurering, vere faginstans for kulturminnesaker, og sikra formell vernestatus på dei viktigaste kulturminna gjennom plan- og bygningslova.

Musikkorps og -lag:

Korpsa er [...] sårbare og drifta krev mykje økonomisk. Relevante tilskotsordningar til ulike nivå er avgjerande.

Aktivitet/strategi:

Vi skal utvikla tilskotsordningane og stipenda

Tiltak 2024-25:

Vidareutvikla og styrke breie målretta tilskotsordningar til kultur og idrett, for frivillig kulturretta sektor, amatør, profesjonell, arrangørar og kulturnæringar, samt ordningar som reduserer sosio-økonomiske barrierar

Merknad i utval for næring, kultur og idrett 04.06.2024:

Utvalget følger Alver kulturråds oppfordring om en "gjennomgang av formålet/kriterier for kulturprosjekt midlar" (les: retningslinjer for tilskuddsordningen), og ber om at dette tas opp som en egen sak i et utvalgsmøte.

Vurderingsgrunnlag

Lovkrav

Tilskota står i høve kulturlova, som fastlegg offentlege styresmakters ansvar for å fremja og leggja til rette for eit breitt spekter av kulturverksemd, slik at alle kan få høve til å delta i kulturaktivitetar og oppleva eit mangfald av kulturuttrykk (§1).

Kommunane skal etter lova syta for økonomiske, organisatoriske, informerande og andre relevante verkemiddel og tiltak som fremjar å leggje til rette for eit breitt spekter av kulturverksemd regionalt og lokalt (§4)

Vidare skal kommunane sørgje for at kulturlivet har føreseielege utviklingsvilkår [...] fremja profesjonalitet og kvalitet i kulturtilbodet og leggja til rette for deltaking i kulturaktivitetar, og å sørgje for at personar, organisasjonar og institusjonar har tilgang til informasjon omordningar med økonomisk støtte og om andre verkemiddel og tiltak (§5)

Endringar i retningslinene

Tilskotsordningane er i stor grad vidareført som i dag, men med nokre presiseringar og justeringar. Det er eit mål om at retningslinene skal vere enkle å orientere seg i, derfor har kvar ordning si eiga side som skal seie noko om kva som er viktig og som gjeld for akkurat denne ordninga. Vidare er det rydda i det som gjeld felles for alle ordningar, og ein har tydeleggjort pliktane alle tilskotsmottakarar har.

Målsetjinga er å kunne på ein enkel måte dele opp dokumentet ved behov, og formidle det som gjeld den enkelte søkjar utan at hen må forhalde seg til heile retningslina.

Friluftsliv er flytta tilbake til idrettsordningane når det gjeld driftstilskot. Skiljet var den gong grunna i ulikheiter i medlemsregistreringa mellom idrett, skyttarvesen og friluftsliv. Dette vert no vurdert til å kunne handterast framover. **Skyttarlaga** har alltid vore del av idrettsordningane, og dette er tydelegare presisert.

Arrangementstilskot er nytt, og har grunnlag i at arrangementssøknadar i dagens fellesordning (kulturprosjektstøtte) ikkje på ein god måte kunne skilje mellom enkeltstående kulturprosjekt og årleg arrangørarbeid knytt til festivalar og konsertseriar. Det vert òg lagt til enkle miljøkrav for utandørs arrangement, i tråd med *Kultur som drivkraft*. Det er søkt etter formuleringar som presiserer at ordninga ikkje er meint for organisasjonar der gjennomføring av vanlege konsertar, cupar og kampar vert vurdert som del av normal kjerneaktivitet, men høyringsrunda vert viktig òg på dette punktet.

Driftstilskot til **musikkfeltet** er slått saman i ei ordning, då det vert vurdert at ein kan handtere dette i fellesskap, og med omsyn til balansen mellom barne- og vaksenaktivitet.

Fleirårleg driftstilskot og **Ungdomsmidlane** var forankra i eigne saksdokument, og i dag ikkje del av retningslinene. Dette er justert ved at dei er tatt inn i nye retningsliner i lag med andre ordningar. Det er presisert at retningslinene òg vil gjelde for eventuelle **eingongstilskot** frå kommunen.

Etablering av eit *tildelingsutval*, kultur og ytringsfridom, og armlengdsprinsippet

Tilskotsordningane har ein samanheng med Grunnlovas §100, sjetle ledd og det såkalla infrastrukturkravet.

I dette ligg det at styresmaktar har eit aktivt ansvar for å leggje til rette for ytringsfridomen og støtte oppunder rammene for denne. Samstundes kan ikkje dei same styresmaktene legge hindringar for den einskilde ytring eller ein organisasjon si verksemd, då dette nettopp er dekt av ytrings- og organisasjonsfridomen.

Ansaret for å legge til rette for ytringsfridom, demokrati og ein open og opplyst samtale kan for kulturområdet sjåast i to delar: (1) på den ein sida skal styresmaktene ha eit ansvar for positiv tilrettelegging av eit mangfald av kulturverksemd, og (2) på den andre sida skal ein sikre kunstnarleg fridom for innhaldsproduserande kulturaktørar og armlengds avstand i forvaltninga av kulturpolitiske verkemiddel.

Lov om folkebibliotek vart justert for over ti år sidan, med ein utvida formålsparagraf med fokus på offentleg samtale og ytringsfridom. I etterkant av denne justeringa har biblioteka i Noreg utvikla praksis på korleis kommunen/eigar på den eine sida er arbeidsgivar og økonomisk styrande for biblioteket, mens dei fagtilsette og den lovpålagde biblioteksjefen/redaktøren styrar innhaldet. Å halde avstand til bibliotekets innhald er eit felles utgangspunkt i Noreg, ved at vi til dømes ikkje skal instruere kva for bøker som står i hyllene eller kven som skal få taletid i ein debatt.

Utkastet med ny kulturlov i 2022-23 kasta nytt lys på problemstillinga då denne føreslo å lovfeste prinsippet om armlengdes avstand i samband med kulturfeltet generelt. Lovendringa er ikkje endeleg vedtatt, men Alver kommunestyre støtta ei slik lovfesting av prinsippet i si høyringsuttale i juni 2023, KO-088/23.

I lys av høyringsuttalen, presiseringa av problemstillinga knytt til utkast til ny kulturlov og erfaring frå oppfølging av lov om folkebibliotek dei siste åra, vart armlengdsprinsippet festa i *Kultur som drivkraft*, kommunedelplan for kultur, idrett og friluftsliv 2023- 2035.

Tilskota til kultur og idrett vert derfor i justerte retningsliner føreslått å ikkje lenger verte vedtekne politisk, men av eit fagleg utval, og med politisk utval som kontroll- og klageorgan. Dette er i tråd med tradisjonen i Alver, då den politiske handsaminga i stor grad frå før har omhandla kontrollfunksjonen og i mindre grad innhald. Det nye faglege utvalet liknar på dagens faglege innstillingsutval, som førebur innstillinga i dagens ordning før den politiske handsaminga. Det nye fagutvalet skal ikkje ta omsyn til politiske vurderingar anna enn til overordna rammeverk, verkemidlar og målsetjingar som er sett i kommunen sitt planverk.

Tilskot til friluftslivstiltak vert frå før tildelt utan politisk vedtak, og kommunen innstiller òg til statlege og fylkeskommunale ordningar etter kulturpolitiske planverk og faglege kartleggingar, utan eigne vedtak. Det varierte mellom dei tre gamle kommunane i kva for grad tilskot var politisk vedtekne og ikkje.

Ordninga for fleirårlege driftstilskot vil fortsetje å vere politisk handsama i samband med økonomiplan og budsjettvedtak.

Flytprosess tilskotshandsaming (endringar i kursiv)

I dag	1 Søknad motteke	2 Sakshandsamar førebur	3 Gjennomgang fagutval	4 Sakshandsamar justerer
	5 Felles innstilling fagutval	6 Høyring kulturråd idrettsråd	7 Vedtak politisk utval	8 Utbetaling og rapportering
Nye retningsliner	1 Søknad motteke	2 Sakshandsamar førebur	3 Gjennomgang tildelingsutval	4 Sakshandsamar justerer
	5 Høyring kulturråd idrettsråd	6 Vedtak tildelingsutval	7 Utbetaling og rapportering	8 Til politisk utval for ettersyn

Partar

Innbyggjarar, organisasjonar, næringsliv, samarbeidsråd.

Alternativ

Framlegget til nye retningsliner baserer seg på tidlegare vedtak og gjeldande planverk.

Høyringa skal gi grunnlag for vurdere alternativ.

Økonomiske konsekvensar

Saka gjeld ikkje økonomi

Miljømessige konsekvensar

Tilskot til arrangement vil ha krav til miljøpåverknad

Organisasjonsmessige konsekvensar

Saka har ikkje organisasjonsmessige konsekvensar

Risiko

Det er ikkje kjend risiko ved saka

Vurdering av særskilte grupper

Tilskotsordningane er innretta mot aktivitetar som barn og unge deltar i. Vidare er det spesifikt krav til ordning om følgjekort. Tilskota står i samband med politiske målsetjingar i planverket for kultur, der barn og unge, inkludering og tilrettelegging er omtalt i eigne kapittel.

Kommunedirektøren si tilråding

Kommunedirektøren tilrår å leggje utkast til nye retningsliner på høyring, for å få innspel til saka og føreslegne endringar, justeringar og presiseringar.

Vedlegg

- 1 Retningsliner for tilskot til kultur og idrett i Alver kommune – HØYRINGSUTKAST
AUG. 24